

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΦΩΤΟΜΕΤΡΙΑΣ

Σημαντικότερα μεγέθη Φωτομετρίας

$$\Phi = \frac{dE}{dt}$$

Φωτεινή ροή

Φ [lm]

I [cd]

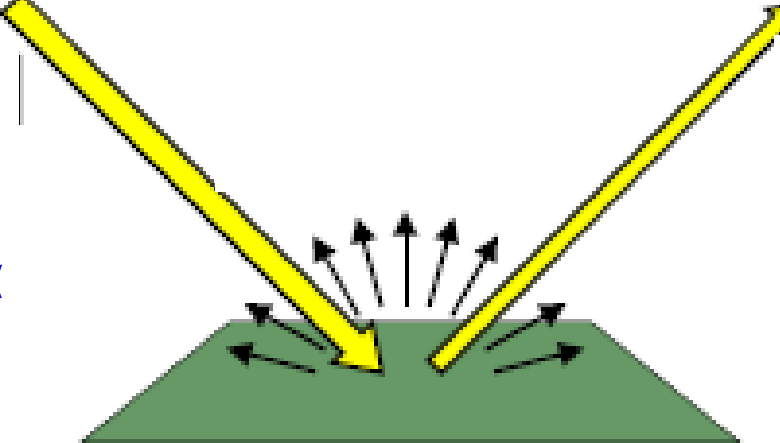
Ένταση ή
Φωτοβολία
φωτεινής
πηγής

$$I = \frac{d\Phi}{d\Omega}$$

J_{direct} [cd/m²]

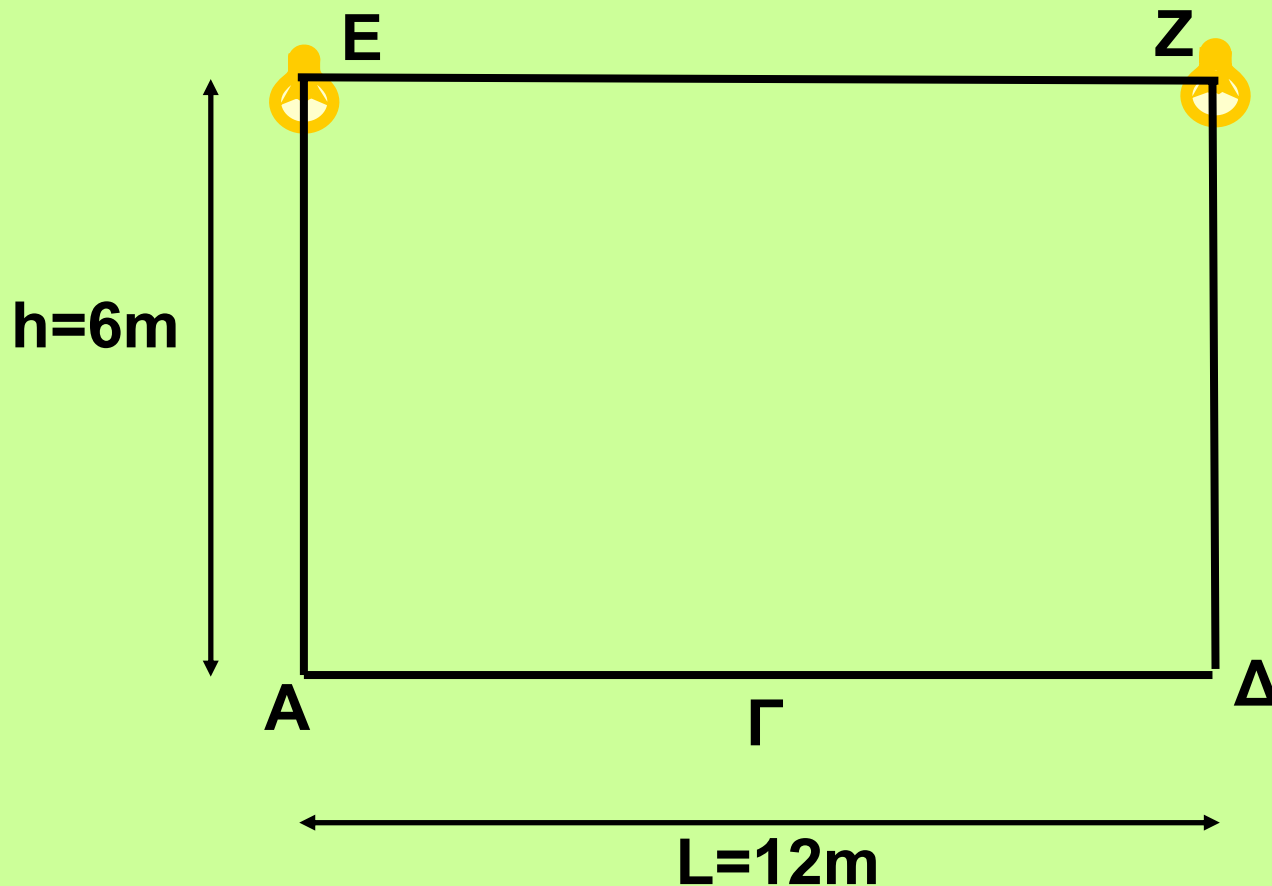
J_{indirect} [cd/m²]

B [lx]

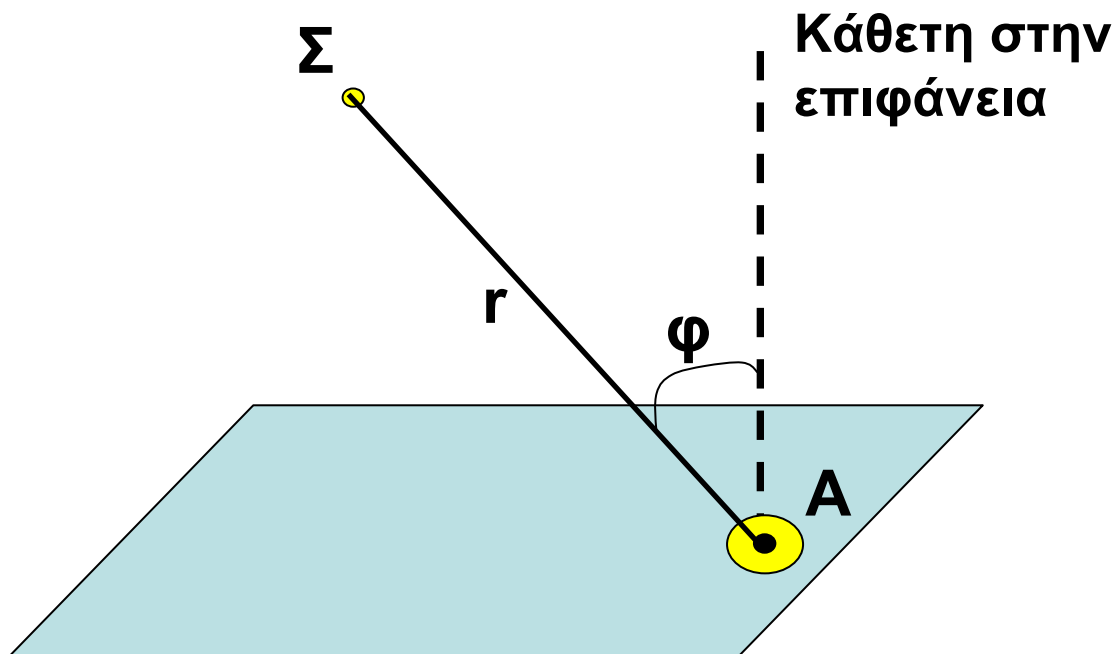
Φωτισμός επιφάνειας

$$B = \frac{d\Phi}{dS}$$

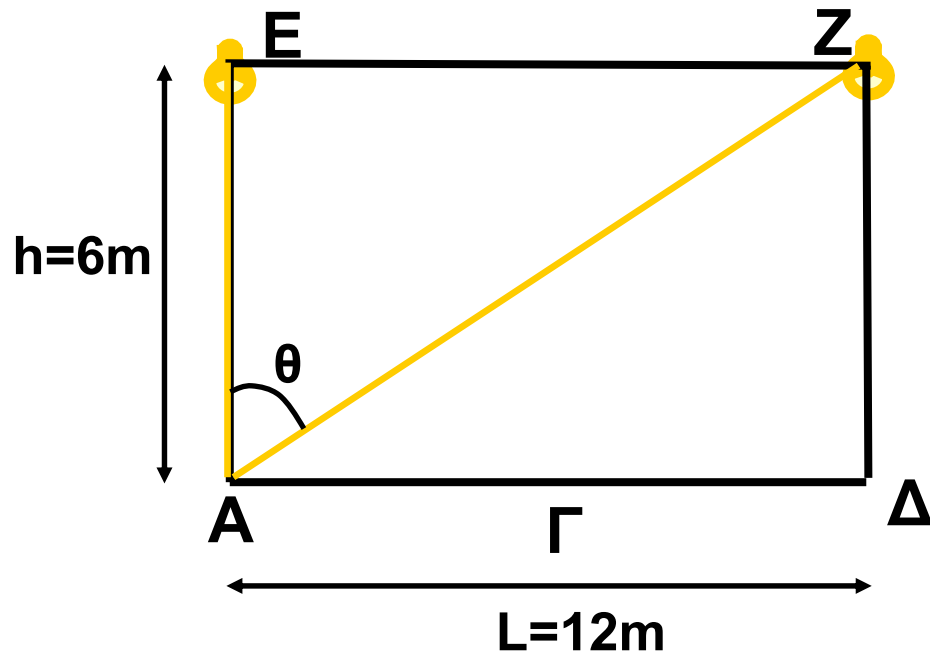
Δύο όμοιοι λαμπτήρες που καθένας έχει ένταση $I=500\text{cd}$ βρίσκονται σε ύψος $h=6\text{m}$ από το έδαφος και η οριζόντια απόστασή τους είναι $L=12\text{m}$. Να βρεθεί ο φωτισμός ακριβώς κάτω από κάθε λαμπτήρα, καθώς και στη μέση της απόστασης μεταξύ των λαμπτήρων.

Νόμος του φωτισμού

Σημειακή φωτεινή πηγή Σ έντασης I , φωτίζει επιφάνεια A σε απόσταση r . Ισχύει ότι ο φωτισμός της επιφάνειας A είναι:

$$B = \frac{I}{r^2} \cos(\varphi)$$

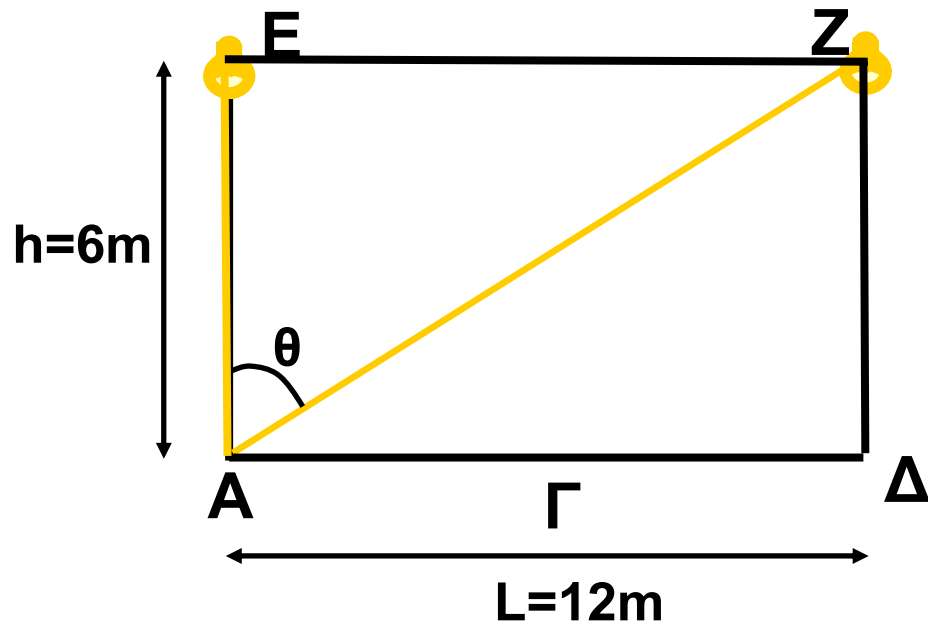

Κάθετος φωτισμός στο A λόγω του λαμπτήρα στο E:

$$B_{1A} = \frac{I}{(EA)^2} \Leftrightarrow B_{1A} = \frac{I}{h^2} \Leftrightarrow B_{1A} = \frac{500}{6^2} \Leftrightarrow B_{1A} = 13,9 \text{ lux}$$

Φωτισμός στο A λόγω του λαμπτήρα στο Z:

$$B_{2A} = \frac{I}{(ZA)^2} \cos(\vartheta)$$

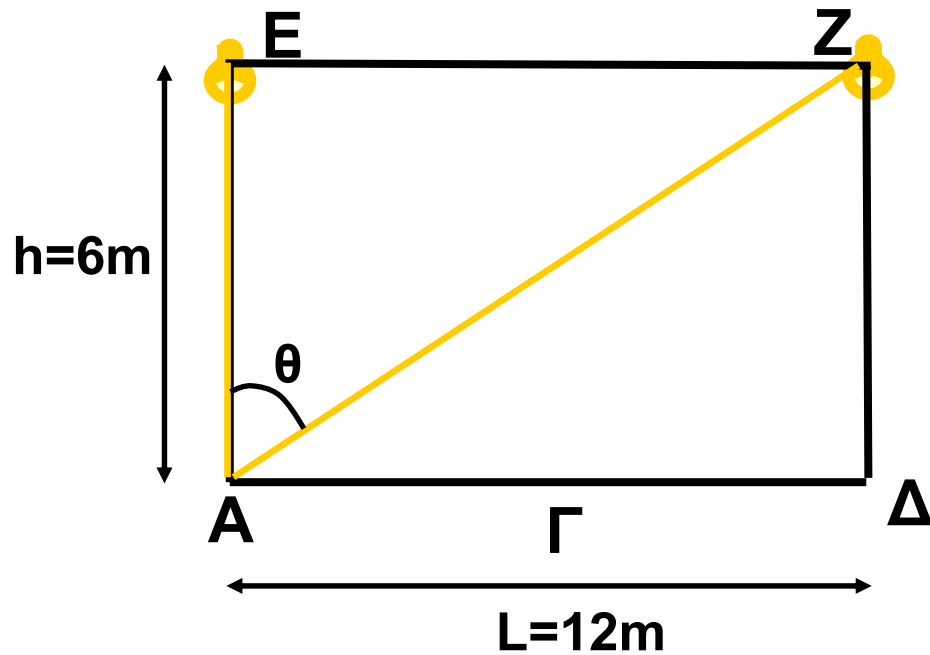
$$B_{2A} = \frac{I}{(ZA)^2} \cos(\vartheta)$$

$$(ZA)^2 = h^2 + L^2$$

$$\cos(\vartheta) = \frac{h}{ZA} \Leftrightarrow \cos(\vartheta) = \frac{h}{\sqrt{h^2 + L^2}}$$

$$B_{2A} = \frac{I}{h^2 + L^2} \cdot \frac{h}{\sqrt{h^2 + L^2}} \Leftrightarrow B_{2A} = \frac{500}{6^2 + 12^2} \cdot \frac{6}{\sqrt{6^2 + 12^2}} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow B_{2A} = 2,78 \cdot 0,45 \Leftrightarrow B_{2A} = 1,25 \text{ lux}$$

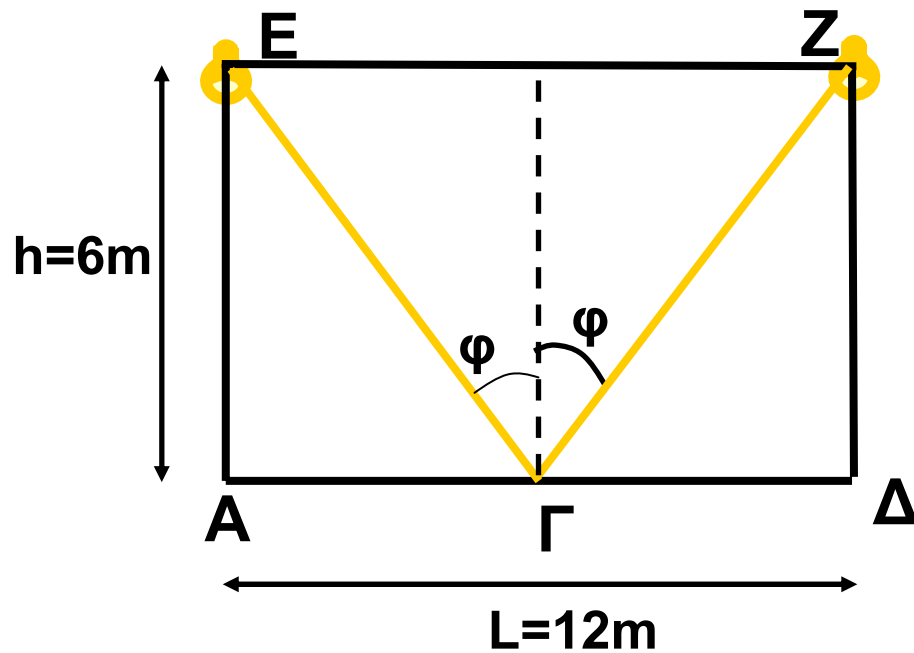

Άρα ο συνολικός φωτισμός στο A είναι:

$$B_A = B_{1A} + B_{2A} \Leftrightarrow B_A = 13,9 + 1,25 \Leftrightarrow B_A = 15,2\text{lux}$$

Συνολικός φωτισμός στο Δ είναι:

Ίδιος με το φωτισμό στη θέση A λόγω συμμετρίας

ο φωτισμός στο Γ:

$$B_{\Gamma} = B_{1\Gamma} + B_{2\Gamma}$$

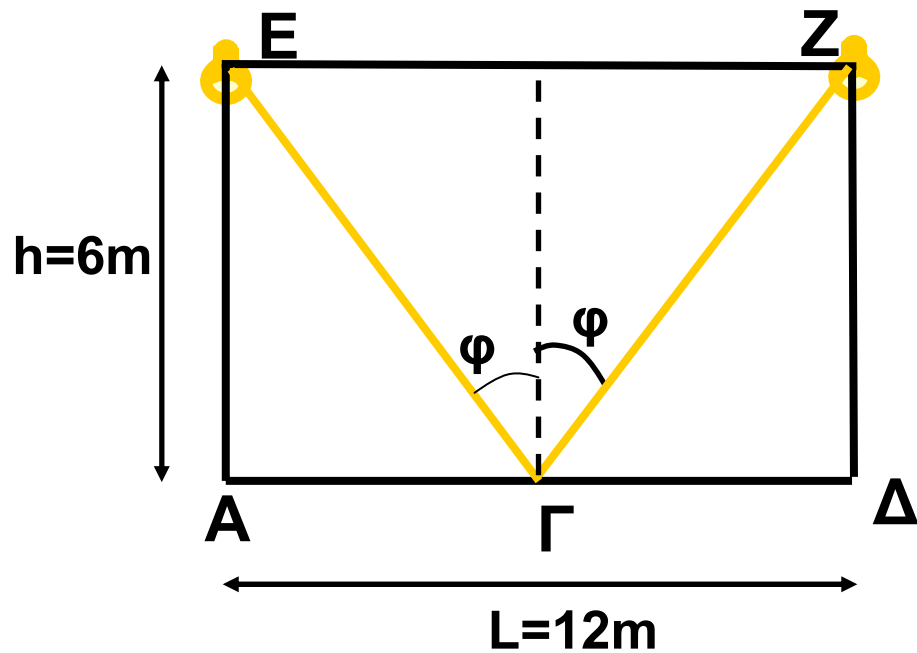
↖ από τη λάμπα στο E   ↗ Από τη λάμπα στο Z

Επειδή $E\Gamma = Z\Gamma$ και οι ακτίνες $E\Gamma$ και $Z\Gamma$ έχουν την ίδια γωνία πρόσπτωσης ϕ , ο φωτισμός στο Γ θα είναι ίδιος και από τις δύο λάμπες

$$B_{1\Gamma} = B_{2\Gamma} = \frac{I}{(\Gamma E)^2} \cos(\phi)$$

Αλλά: $(\Gamma E)^2 = h^2 + (L/2)^2$ και $\cos(\phi) = \frac{h}{\sqrt{h^2 + (L/2)^2}}$

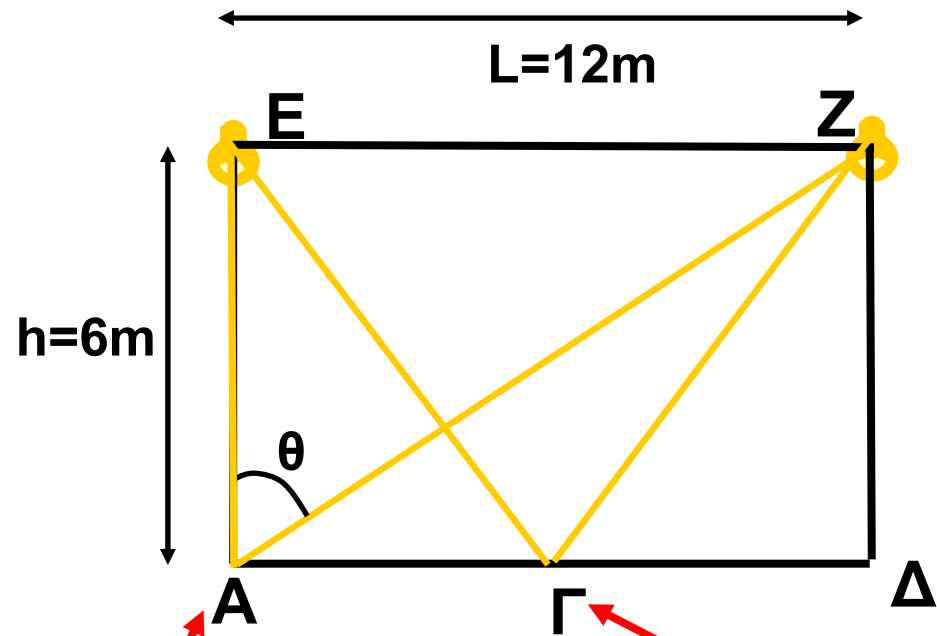

ο φωτισμός στο Γ :

$$B_{\Gamma} = 2B_{1\Gamma} \Leftrightarrow B_{\Gamma} = 2 \frac{I}{(\Gamma E)^2} \cos(\phi) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow B_{\Gamma} = 2 \frac{I}{h^2 + (L/2)^2} \frac{h}{\sqrt{h^2 + (L/2)^2}} \Leftrightarrow$$

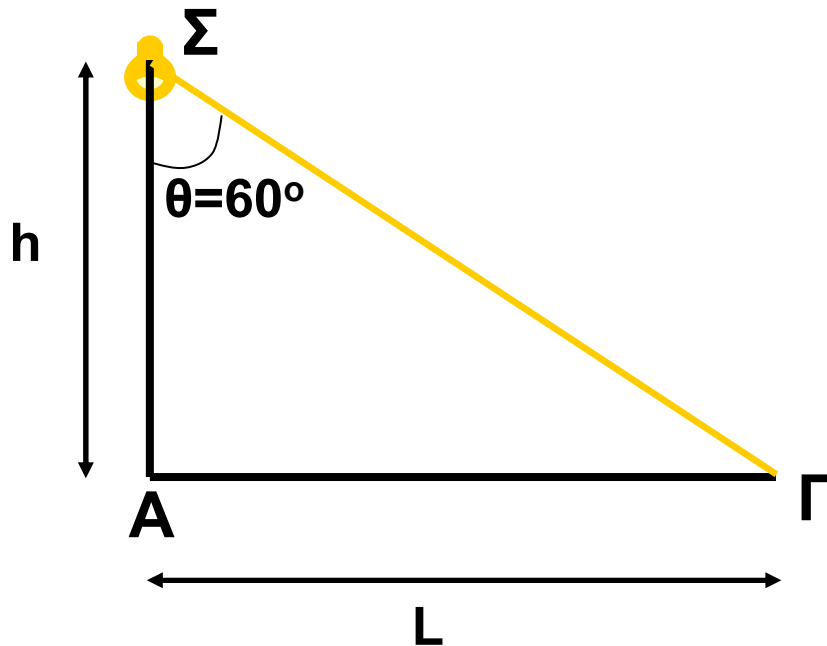
$$\Leftrightarrow B_{\Gamma} = 9,82 \text{ lux}$$

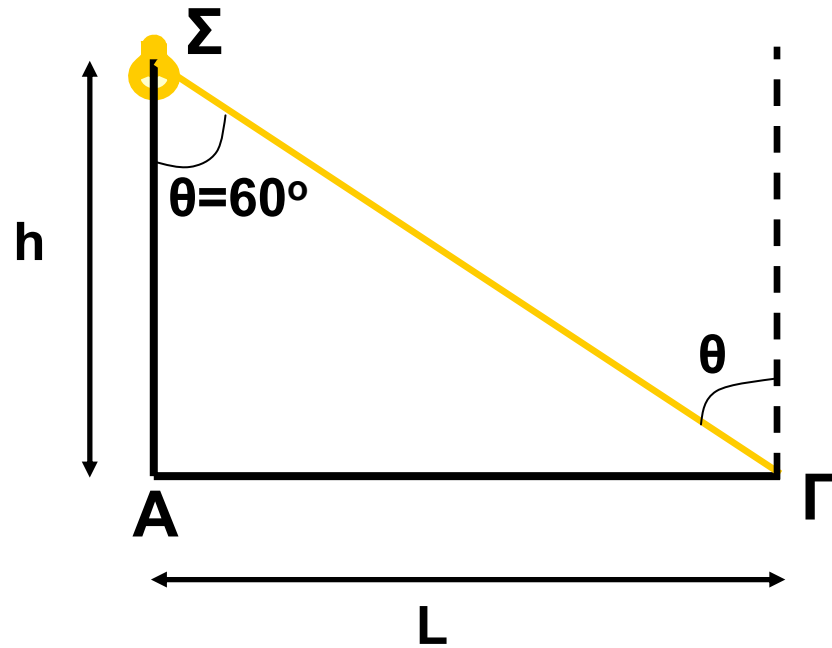
$$B_A = 15,2lux$$

$$B_\Gamma = 9,82lux$$

Άσκηση 2

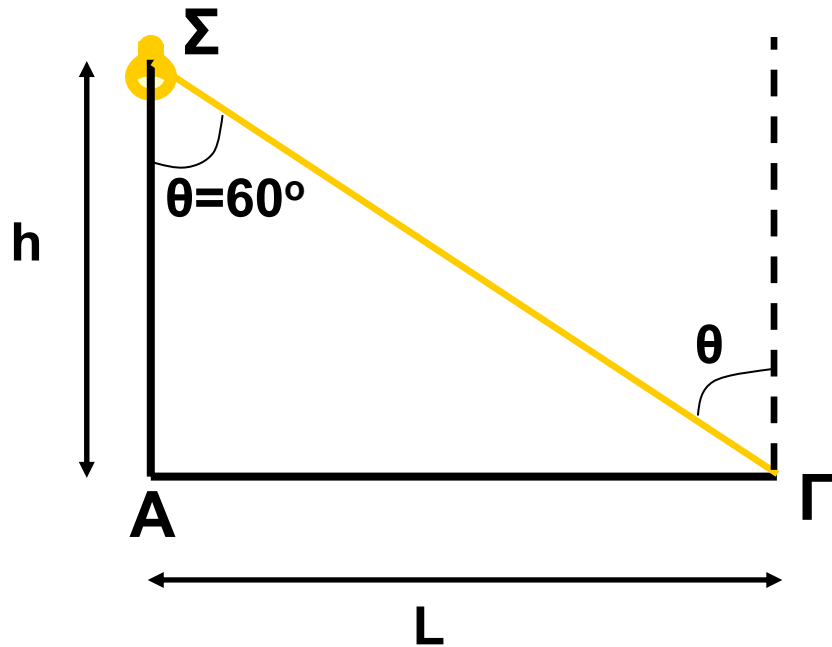
Λάμπα παράγει σε οριζόντιο δάπεδο κάθετο φωτισμό $B_A = 80 \text{ lux}$. Πόσος είναι ο φωτισμός σε άλλο σημείο του δαπέδου όπου οι ακτίνες πέφτουν υπό γωνία $\theta = 60^\circ$;

Φωτισμός στο Γ: $B_{\Gamma} = \frac{I}{(\Sigma\Gamma)^2} \cos(\vartheta)$

Φωτισμός στο Α: $B_A = \frac{I}{h^2}$ $\left. \vphantom{B_A} \right\} B_A = \frac{I}{(\Sigma\Gamma)^2 \cdot \cos^2 \vartheta}$

$\cos(\vartheta) = \frac{h}{\Sigma\Gamma} \Leftrightarrow h = (\Sigma\Gamma) \cdot \cos(\vartheta)$

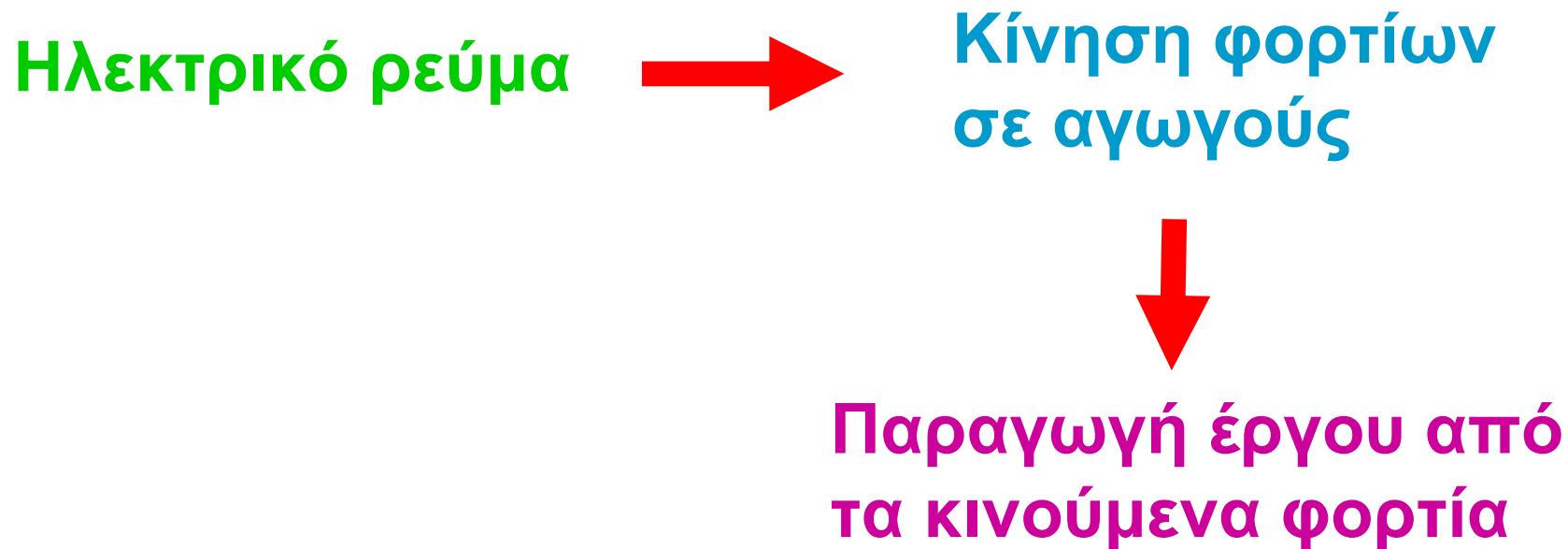

$$B_A = \frac{I}{(\Sigma\Gamma)^2 \cdot \cos^2 \vartheta}$$

$$B_\Gamma = \frac{I}{(\Sigma\Gamma)^2} \cos(\vartheta) \Leftrightarrow B_\Gamma = \frac{I}{(\Sigma\Gamma)^2 \cos^2 \vartheta} \cos^3(\vartheta)$$

Άρα: $B_\Gamma = B_A \cdot \cos^3 \vartheta \Leftrightarrow B_\Gamma = 80 \cdot \cos^3 60 \Leftrightarrow B_\Gamma = 10 \text{ lux}$

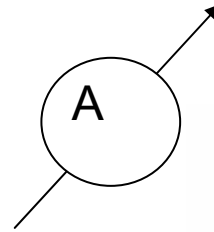
Όταν χρησιμοποιούμε λάμπες φωτισμού μετατρέπουμε **ηλεκτρική ενέργεια** σε **φωτεινή ενέργεια**.

Ένταση ρεύματος ($I_{ηλ}$)

Μονάδα μέτρησης στο S.I. : **Ampere (A)**

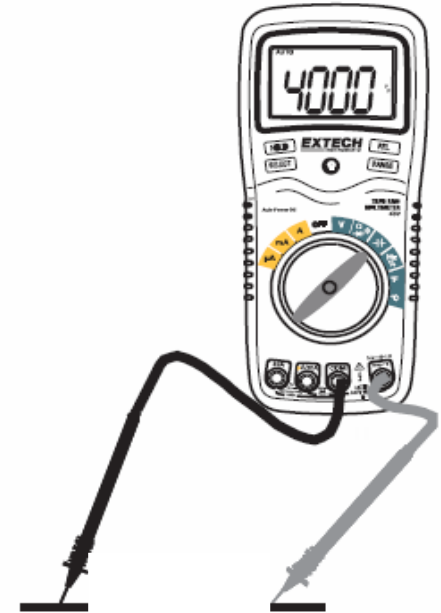
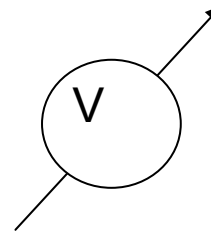
Όργανο μέτρησης: **Αμπερόμετρο**

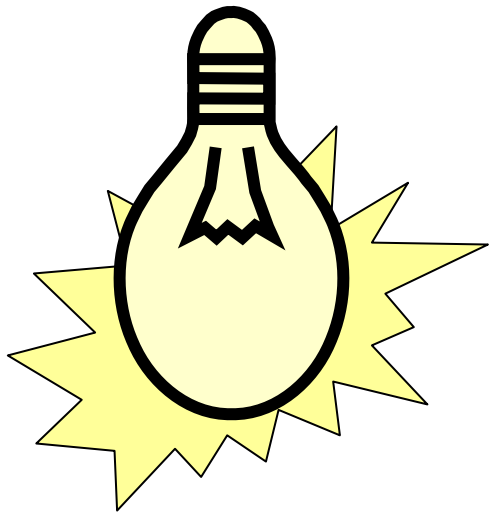

Τάση (V)

Μονάδα μέτρησης στο S.I. : **Volt (V)**

Όργανο μέτρησης: **Βολτόμετρο**

$\sim 0.5 \text{ A}$

$\sim \mu \epsilon \rho \iota \kappa \acute{\epsilon} \varsigma$
 $\chi \iota \lambda \iota \acute{\alpha} \delta \epsilon \varsigma \text{ A}$

Ηλεκτρική ισχύ λέμε το ρυθμό με τον οποίο τα κινούμενα φορτία εκτελούν έργο δηλαδή είναι ο ρυθμός με τον οποίο η ηλεκτρική ενέργεια μετατρέπεται σε άλλη μορφή ενέργειας.

$$P = \frac{W}{t}$$

Ηλεκτρική ισχύς: $P = V \cdot I_{\eta\lambda}$

V : η τάση στα άκρα του κυκλώματος

$I_{\eta\lambda}$: η ένταση ρεύματος που διαρρέει το κυκλώμα

Ηλεκτρική ισχύς:

$$P = V \cdot I_{\eta\lambda}$$

Έργο που παράγεται ανά φορτίο στο κύκλωμα

Φορτία που έχω διαθέσιμα στο κύκλωμα

Ένας λαμπτήρας πυράκτωσης ισχύος 100W συνδέεται στο δίκτυο της ΔΕΗ, Πόσο ρεύμα τραβά;

Στο δίκτυο της ΔΕΗ η τάση είναι: **220V**

$$P = V \cdot I_{\eta\lambda} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = \frac{P}{V} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = \frac{100W}{220V} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = 0,45A$$

Μια ηλεκτρική γραμμή στο σπίτι σας αναγκάζεται με μια ασφάλεια να παρέχει σε μια πρίζα μέχρι 10Α ρεύμα. Μπορεί να λειτουργήσει στη πρίζα αυτή ένας στεγνωτής μαλιών ισχύος 1200W;

$$P = V \cdot I_{\eta\lambda} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = \frac{P}{V} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = \frac{1200W}{220V} \Leftrightarrow I_{\eta\lambda} = 5,5A$$

Ναι θα λειτουργήσει μια χαρά

Μπορεί να λειτουργήσει στην ίδια πρίζα ταυτόχρονα με το μπιστολάκι και μια καφετιέρα ισχύος 1200 W;

Όχι γιατί θα τραβήξουν ρεύμα 11Α που δε το σηκώνει η πρίζα

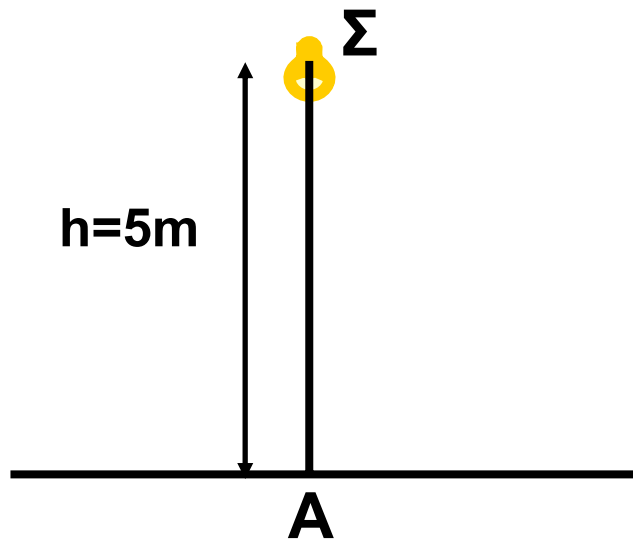
Ηλεκτρική ισχύς: $P = V \cdot I_{\eta\lambda}$

Νόμος του Ohm: $R = \frac{V}{I_{\eta\lambda}}$

$$\left. \begin{array}{l} P = V \cdot I_{\eta\lambda} \\ V = I_{\eta\lambda} \cdot R \end{array} \right\} P = I_{\eta\lambda}^2 \cdot R$$

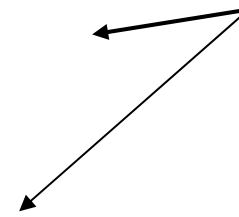
$$\left. \begin{array}{l} P = V \cdot I_{\eta\lambda} \\ I_{\eta\lambda} = \frac{V}{R} \end{array} \right\} P = \frac{V^2}{R}$$

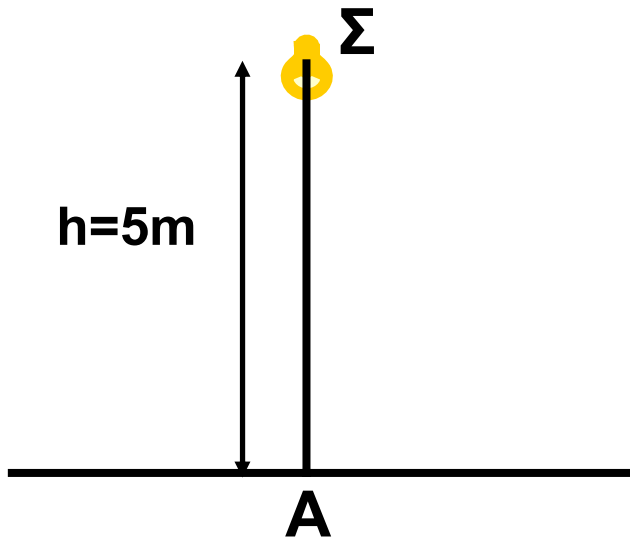
Ηλεκτρικός λαμπτήρας παράγει κάθετο φωτισμό $B=22\text{lux}$ σε απόσταση 5 μέτρα και δαπανά ηλεκτρική ισχύ 200W .
Να υπολογιστεί ο συντελεστής απόδοσης η της λάμπας.
(δίνεται ότι 1Watt είναι ισοδύναμο με 200lumen).

Ο συντελεστής απόδοσης η που ψάχνουμε είναι:
σε Watt

$$\eta = \frac{P_{\omega\phi}}{P_{\eta\lambda}}$$

Θεωρώντας το λαμπτήρα ισοτροπική πηγή έχουμε:

$$\Phi = 4 \cdot \pi \cdot I$$

Αλλά ο φωτισμός στο A είναι:

$$B = \frac{I}{h^2} \Leftrightarrow I = B \cdot h^2 \Leftrightarrow I = 22 \cdot 5^2 \Leftrightarrow I = 550 \text{cd}$$

ΟΠΟΤΕ $\Phi = 4 \cdot 3,14 \cdot 550 \Leftrightarrow \Phi = 6911 \text{lm}$

1Watt είναι ισοδύναμο με 200lumen

Οπότε τα 6911lm ισοδυναμούν με :

$$\frac{6911}{200} = 34,6W \leftarrow P_{\omega\varphi}$$

$$\text{Οπότε : } \eta = \frac{P_{\omega\varphi}}{P_{\eta\lambda}} \Leftrightarrow \eta = \frac{34,6}{200} \Leftrightarrow \eta = 0,17$$

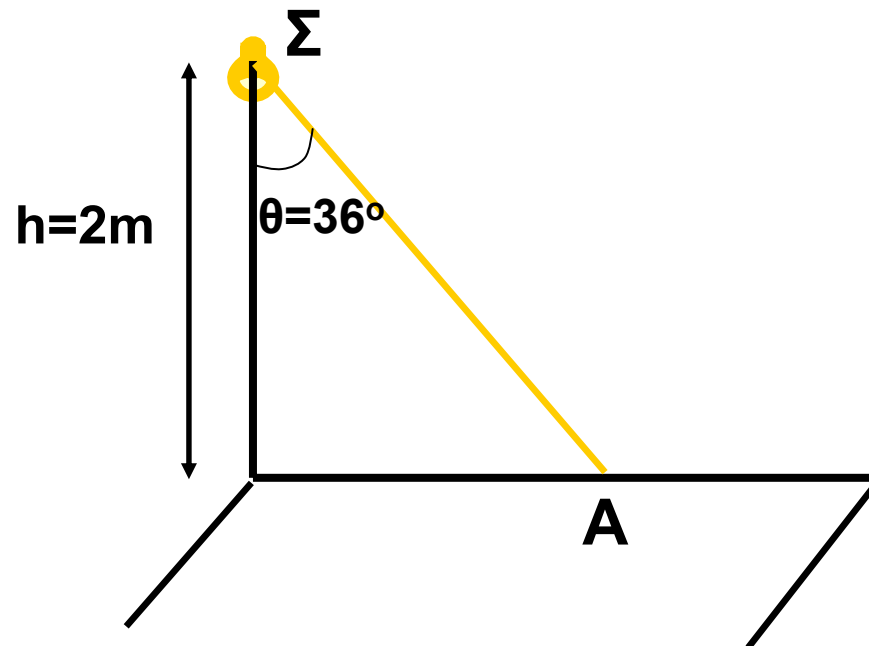
Πόση από την ηλεκτρική ενέργεια μετατρέπεται σε θερμότητα;

To 83% !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

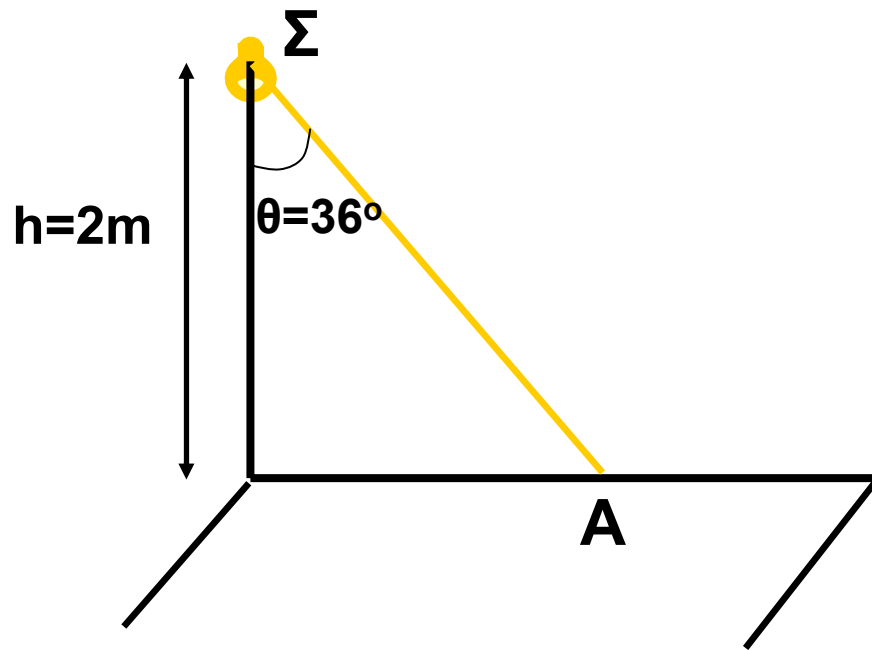
Ηλεκτρικός λαμπτήρας συνδέεται στο δίκτυο της ΔΕΗ και έχει αντίσταση 403Ω . Έχει απόδοση 42% ενώ για το φως που παράγει έχουμε $1W$ ισοδύναμο με 100 lm . Τον τοποθετούμε πάνω από γραφείο σε απόσταση 2 μέτρα.

A) Ένα άτομο διαβάζει κάθε βράδυ επί 5 ώρες για 30 μέρες κάθε μήνα. Πόσο θα πληρώσει στη ΔΕΗ για τον λαμπτήρα το δίμηνο αν η μια κιλοβατώρα κοστίζει $0,1$ ευρώ;

B) Να υπολογιστεί ο φωτισμός σε σημείο του γραφείου όπου οι ακτίνες σχηματίζουν γωνία 36° με την κάθετο στο γραφείο.

$$P_{\eta\lambda} = \frac{V^2}{R} \Leftrightarrow P_{\eta\lambda} = \frac{220^2}{403} \Leftrightarrow P_{\eta\lambda} = 120Watt$$

Η ηλεκτρική ισχύ σε KW;   0,12KW

Πόσες ώρες δουλεύει ο σπουδαστής το δίμηνο;

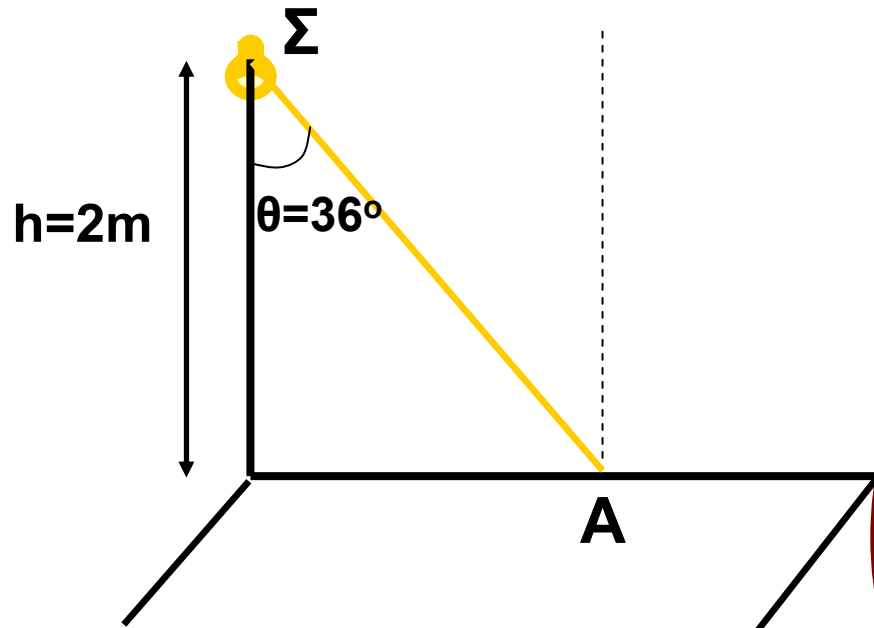
$$60\etaμερες \cdot 5 \frac{\omegaρες}{\etaμερα} = 300\omegaρες$$

Τι ενέργεια καταναλώνει;

$$W = P \cdot t \Leftrightarrow W = 0,12kW \cdot 300\omega\rho\rho\rho \Leftrightarrow W = 36kWh$$

Οπότε στη ΔΕΗ πληρώνει:

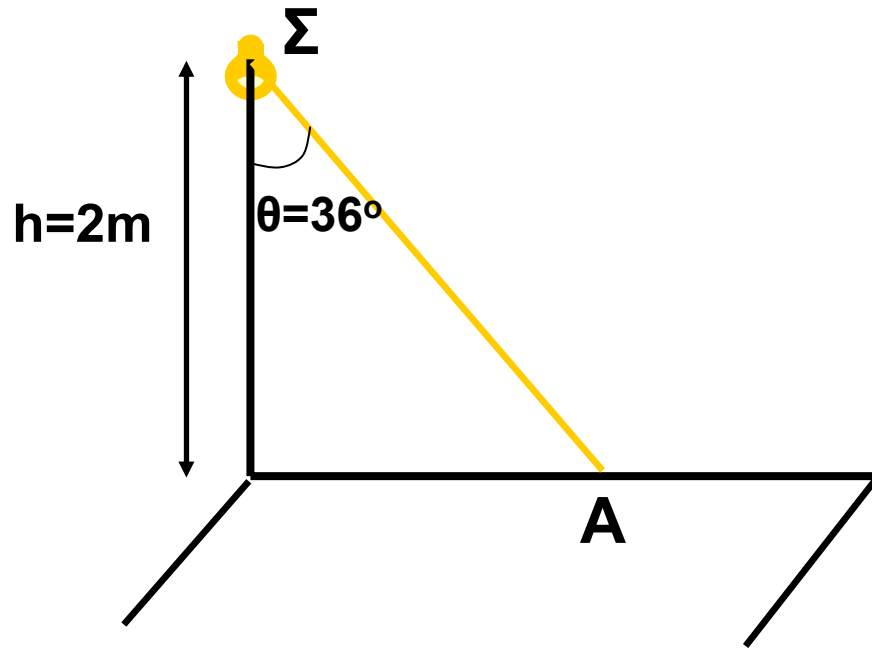
$$36kWh \cdot 0,1 \frac{\epsilon\upsilon\rho\omega}{kWh} = 3,6\epsilon\upsilon\rho\omega$$

$$B_A = \frac{I}{(\Sigma A)^2} \cos(\mathcal{J})$$

$$\cos(\mathcal{J}) = \frac{h}{\Sigma A} \Leftrightarrow \Sigma A = \frac{h}{\cos(\mathcal{J})}$$

$$B_A = \frac{I}{h^2} \cos^3(\mathcal{J})$$

$$B_A = \frac{I}{h^2} \cos^3(\theta)$$

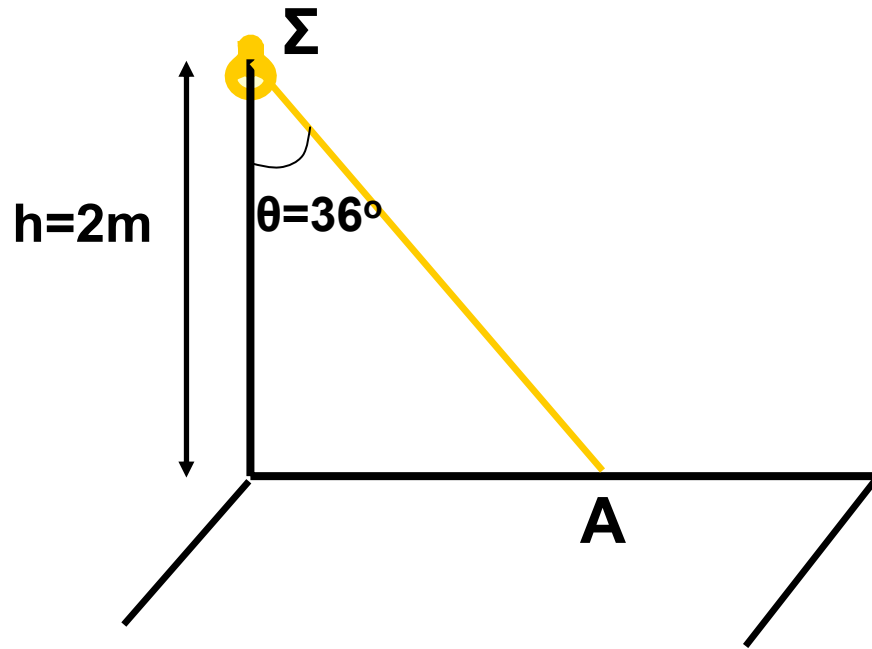
$$\eta = \frac{P_{\omega\phi}}{P_{\eta\lambda}} \Leftrightarrow P_{\omega\phi} = \eta \cdot P_{\eta\lambda} \Leftrightarrow P_{\omega\phi} = 0,42 \cdot 120\text{Watt} \Leftrightarrow P_{\omega\phi} = 50,4\text{W}$$

Αλλά 1W ισοδύναμο με 100lm οπότε:

$$\Phi = 50,4\text{W} \cdot 100\text{lm} / \text{W} \Leftrightarrow \Phi = 5040\text{lm}$$

Για ισοτροπική πηγή:

$$\Phi = 4 \cdot \pi \cdot I \Leftrightarrow I = \frac{\Phi}{4 \cdot \pi} \Leftrightarrow I = \frac{5040}{4 \cdot 3,14} \Leftrightarrow I = 401\text{cd}$$

$$B_A = \frac{I}{h^2} \cos^3(\theta) \Leftrightarrow B_A = \frac{401}{2^2} \cos^3(36) \Leftrightarrow B_A = 53,1 \text{lux}$$

ΤΕΛΟΣ